

Paasihiippasammal

Filthättemossa

Orthotrichum urnigerum

Uhanalaisuusluokka (IUCN): äärimmäisen uhanalainen (CR)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Paasihiippasammal on pieninä tuppaina kivialustalla kasvava kärkipesäkkeinen lehtisammal. Paasihiippa-sammal on noin 1–3 cm korkea, ja sen lehdet ovat melko teräväkärkiset. Itiöpesäkkeet ovat lyhytperäisiä ja tynnyrimäisiä. Pesäkkeen perän tyvessä on tupsu kellertäviä karvoja, mikä on hyvä suurennuslasilla havaittavissa oleva tuntomerkki.

Elinympäristö ja levinneisyys

Paasihiippasammalta tavataan suojaisissa, puolivarjoisissa lehdossa kosteilla kalliolla tai lohkareilla. Kasvupaikat ovat usein jalopuustoisissa pähkinäpensaslehdossa, joissa paasihiippasammal kasvaa varjoisilla paikoilla keskiravinteisilla ja ajoittain valuvetisillä kivipinnoilla, tavallisesti lehtipuiden lehvästön ja karikkeen läpi valuvan veden vaikutuspiirissä. Paasihiippasammalta tavataan vain Etelä-Suomessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Paasihiippasammal on taantunut lehtojen kuusettumisen ja toisaalta myös hakkuiden seurauksena. Se viihtyy suojaisilla ja kosteilla kasvupaikoilla, ja häviää nopeasti hakkuiden seurauksena kuivuvilta paikoilta. Myös ilmansaasteet ovat saattaneet osaltaan nopeuttaa lajin taantumista. Noin puolet paasihiippasammalen nykyisistä tunnetuista kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan paasihiippasammalen kasvupaikka rajataan voimakkaiden hakkuiden ja maanmuokkauksen ulkopuolelle. Puuston peitteisyys säilytetään niissä lehdossa, joissa laji esiintyy. Joillain kohteilla voi olla tarpeen poistaa nuoria kasvukallioihin ja lohkareisiin kiinni kasvaneita kuusia. Osa paasihiippasammalen kasvupaikoista on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (rehevät lehtolaikut), joiden ominaispiirteiden muuttaminen on kielletty. Monet kasvupaikoista soveltuvat METSO-ohjelman kohteiksi (metsäiset kalliot ja jyrkänteet, lehdot).

Lähteet

Syrjänen, K. 2009. *Orthotrichum urnigerum* – vaarantunut. Teoksessa: Laaka-Lindberg, S., Anttila, S. & Syrjänen, K. (toim.). 2009. Suomen uhanalaiset sammalet. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. S. 2192–193. Verkkojulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/38824>

Kuva: Tomas Hallingbäck